

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Maurittii Gudeni Historia Erfurtensis Ab Vrbe Condita Ad Reductam

Gudenus, Johann Moritz von

Erfurti, 1675

XXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11903

Senatui nummos cudendi potestatem concessit, ita tamen, ut monetæ lucrum inter Electorem & urbem divideretur, ipsis rationibus officiales Moguntini interessent. Lucrum illud † Schlegeschag appellatum: scilicet Elector nummos cudebat, ejusdem cum veteribus valoris, non bonitatis, hinc ingratos venditoribus, ut autem iis commercia subderentur, certæ merces, hominum usibus potissimum necessariæ nummis istis emi debebant, ideoque Monetarius propè latiores gradus B. M. Virginis, ad sinistrum latus sub fornice, vel cavæ potius nummos hosce permutationi publicè proponebat, non nisi veteres nummos vicissim acceptans. Regale hoc civibus grave, postea in telonium abiisse videtur, nec enim ejus vestigia præter caveam supersunt.

Schlegeschag

* Manifestatâ pulveris nitrati violentiâ, inventisque machinis Æneis, invalescenti magis arti munimenta urbis impariadebantur; igitur heroico ausu vallo cin- gere urbem † aggressi sunt, utque hæc ad alteram amplitudinem excresceret, omnia suburbia comprehenderunt. (a) Vallum ipsum latissimâ terrarum mole exurgit, undosâ fossâ radices ambiente, superius ubivis propugnatoribus ac machinis bellicis spatiosam planitiem exhibet: per spatia turribus amplissimis defenditur, quas connectere muro, cui vallum simul incum-

XXVIII.

* MCCCC.

XXI.

Perpetuo

vallo urbs

munitur.

(a) MS. Chronica Erfurtensia.

* MCCCCL
XXII.

*ingens in-
cendium
dolo causa-
tum.*

incumberet, tunc coeptum, atque à monte S. Petri ad portam S. Andreae, S. Joannis, & Kremperianam perfectum est, sed ulterius relinquere posterorum cura voluerunt. Ipsa Carthusia magnum per hoc detrimentum passa, vallo eam penè mediam secante, ipsique incubante peristyllo. * Munimenta à Coriariorum ad Schmitstetensem portam anno septuagesimo secundo erecta sunt, turribus eum referentibus. Postea rariora munimenta exsurgunt, urbe miserabili infortunio in coeptis impedita. Offenderat illa Apelium è familiâ Vicedominorum de Danroda, & complices. Occultis hi machinationibus Saxoniae principatum affectaverant: comperta fraude, Civitas consilium & vires Ducibus accommodarat, quibus rebelles, qui ad aliquam potentiam ascenderant, persequerentur, ut supra (a) narravimus. Apelius (b) exul vindictae cupidus occasionem diris omnibus urbem affligendi quaerit. Nunquam sceleri minister deest, sed hic se talis obtulit, quem virtutis genus virtuti destinaverat. Monachus † ex Cœnobio portae propè Naumburgum, excusâ disciplinâ, & cum hac pudore, licentiam hinc inde errando quaerebat. Ut scelerati nomen detestari possis, Theodoricus Burkardi vocabatur. Hunc ad se vocat Apelius, & allecto in vindictae confi-

(a) Ad annum 1448. & seq.

(b) MS. Chron. Erfurt.

consilium, præmia proponit, si flammis Erfordiam cremaret. Ille facinus spondet, ac urbem cum sociis accedit; aliquot diebus ædes examinat, ubi gratius igni pabulum daret. Opificum, & mercatorum domus angustæ, refertæque iis, quæ flammam nutriunt, idoneæ facinori visæ. Decimo nono Junii manu scelestissima domui prope mercatorum pontem ignem injicit. Æstus erat, solisque calore lignæ scandulæ, trabes, asseres, & columnæ ficciores ignem avidissimè excipiebant. Sol ipse è medio Cælo arsit, sicque horâ primâ post meridiem flamma erupit. † Non-

Pluribus in locis flamma erumpit.

Potissima urbis & collegiata Ecclesie destruntur.

K

aggre-

aggreditur; ipse aër tot ignibus incaluerat, turrets Collegiatae Ecclesiae B. M. Virginis in apicibus accenduntur, flammaque trabes invadit, ardent tigna, quibus aduffis campanae in frustra decidunt, ipsam templi navem ignis corripit, cadunt altaria, ruit dormitorium, & par clades fanum S. Severi dejicit. Chori tamen utriusque Ecclesiae perstiterunt. Hinc in utrumque latus impetu pervagari incendium: domos Canonorum invadere, in edita assurgere, omnia Petrini montis, ad usque Sacellum S. Leonhardi haurire, simul ab altera parte inferiora depopulari, novam Civitatem aggredi, nudare Geram, Comitum de Schwarzenburg, & Reinhartsbornensis Cœnobii Curias in cineres dejicere. Mox universus hic ignis quasi alata acies transmontana infestat. Sileo lamenta paventium: alii sibi, aliis alii frustra consulebant, plures celeri malo circumventi, quæque tuta longinquitate credebantur, eodem casu jacuerunt. Mox Schola Juris arsit, & continua strage Georgi-Vallensis, ac Electoralis Curia ceciderunt. Urbis mœnia supererant, quæ tandem violentiam elusura sperabantur. Sed non munimenta, non lapides, aut quid aliud morari poterat. Ipsæ turrets mœniûm succensæ, ventoque citus ignis Brületum suburbanum involabat, nec remittebat nisi cum alimento flamma, finisque incendii in extremi ædificii cineribus factus

factus est. Prima omnium cura, † quis Incendiarius? fuit. Statimque fama sceleris executorem publicavit. Fuga indicium addidit, ergo missis per omnes vias nunciis, pili, color, membra, vestes, quibus nosceretur, descripta. Tandem † in Saxonia deprehensus, & in vinculis deditus est. Ingens hominum multitudo, dum adduceretur, confluit, movitque aspectus iram civium: obruissent lapidibus scelestum, nisi à Satellitibus, ut atrociori lethe servaretur, fuisset defensus. Ast Sacerdotium etiam in nebulone sanctum videbatur, hinc Moguntiam ad Episcopum omnia scribuntur: ille Sacerdotem occidi posse, nisi prius degradatum, negat, suo tamen Suffraganeo, Episcopo Halberstadiensi, negotium se mandaturum, ut solenni ritu incendiarium profanet, atque Judicibus tradat. Ille vocatus sumptibus Civitatis adest, & unà cum eo Merseburgensis & Naumburgensis Episcopi. Erigitur theatrum in foro, ibique Reus Episcopis, sacris indutus vestibus, inque manu calicem cum patena, & azimo quasi sacrificaturus, gestans, sistitur. Illi apparatum, quem dixi, adimunt, deinde extremos digitorum articulos, quibus sacrosanctam hostiam attigerat, insuper Sacerdotalem coronam laminâ vitreâ abradunt, ac ne post hac consecret, inhibent, detrahunt ordinis togam, & sic Clericali cingulo spoliatum Electorali Judicio cum soli-

In Monachum incendiarium inquiritur.

Deprehensus in Saxonia ducitur Erfordiam.

Supplicium incendiarii tis intercessionibus tradunt. Illud † igne cremandum esse, qui fortunas aliorum flamma subvertit, judicabat, sed non simplicem pœnam atrocissimo scelere sufficere. Igitur à lictoribus raptus, in foro majore infrà Basilicam palo alligatur, nudataque latera forcipibus candentibus lacerantur. Atrox spectaculum, sed quod apud neminem misericordiam invenit, nec penes reum pœnitentiam. Lictor miserè dilaceratum, & adustum, an non de ingenti facinore, de ruinis domorum & durarum præcipuè Collegiatarum Ecclesiarum doleret? interrogat, ille circumspiciens † Monasterium S. Petri nutu monstrat, integritatem ejus esse, quam doleat, cætera nihil; dummodo illud in cineribus videret, in suos se deinde libenter abiturum. Postquam vigesies & semel forcipibus laceratus, in carpento extrà Urbem tractus, ac semianimis rogo injectus in pulverem ustus est. Sex Correi † & delicti complices igne cremati, duos fuga rogo subduxit. Passim rupturæ lapidum in ædificiis & muris istam ignis rabiem hodie post duo sæcula testantur. *

Desperatio Rei.

In Correo similiter animadvertitur.

* MCCCCLXXIII.

In Carolum XXIX.

Burgundum Erfordia Moguntinæ Sequitur.

Totum Imperium & ipse Cæsar ad commiserationem motus, privilegium nundinarum afflictæ Urbi concessit, ut facilius ex clade emergeret.

Nihil animi perdidit Erfordia. In Carolum Burgundum, † qui audaci pugnacitate Imperium terruerat, bellum decernitur.